

BOSNA I HERCEGOVINA

Konkurencijsko vijeće

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

Конкуренијски савет

МИШЉЕЊЕ

По захтјеву адвоката Нихада Одобашића из Сарајева, да ли описано хипотетско чињенично стање, садржи елементе забрањеног споразума

Сарајево

Јули, 2024. године

Број: 07-26-7-009-2/24
Сарајево, 1.7.2024. година

Конкуренијски савјет Босне и Херцеговине, на основу члана 25. став (2) Закона о конкуренцији („Службени гласник Босне и Херцеговине“, број 48/05, 76/07 и 80/09), а по Захтјеву адвоката Нихада Одобашића, Фра Анђела Звиздовића 1, 71000 Сарајево, на 9. сједници одржаној дана 1.7.2024. године, донио је

МИШЉЕЊЕ

Адвокат Нихад Одобашић из Сарајева, Фра Анђела Звиздовића 1, 71000 Сарајево (у даљем тексту: Подносилац захтјева), је дана 6.5.2024. године под бројем: 07-26-7-009-1/24, поднио Конкуренијском савјету Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Конкуренијски савјет) Захтјев за давање мишљења (у даљем тексту: Захтјев).

Подносилац захтјева је исти упутио у складу са чланом 25. став (1) тачка ф) Закона о конкуренцији („Службени гласник Босне и Херцеговине“, број 48/05, 76/07 и 80/09) (у даљем тексту: Закон), гдје су описане радње у вези склапања ексклузивног уговора између два непозната привредна субјекта, те се тражи мишљење да ли описано хипотетско чињенично стање, садржи елементе забрањеног споразума у смислу члана 4. Закона.

У захтјеву је наведено слједеће:

- Два привредна субјекта (један је јавно предузеће, а други у власништву физичког лица) регистрована на подручју Босне и Херцеговине, ступила су у ексклузивни уговорни однос, при чему не послују на истом нивоу тржишта и нису конкуренти;
- Ексклузивни уговор омогућава једном од потписника, ексклузивно право закупа инфраструктуре у власништву јавног предузећа, чему није претходио јавни или транспарентни процес којим би се омогућило трећим лицима да конкуришу за закључивање ексклузивног уговора са јавним предузећем;
- Тржишно учешће јавног предузећа је 40% на тржишту на којем послује, а тржишно учешће другог потписника овог уговора је такође 40%, али на другом релевантном тржишту, односно оном на којем послује. У погледу тржишта приступа закупљеној инфраструктури у власништву јавног предузећа, на том тржишту други потписник овог уговора, има монополистички положај тј. 100% тржишног учешћа;
- Подносилац захтјева тврди да закључени ексклузивни уговор не потпада ни под једну категорију групног изузећа у складу са чланом 7. Закона, нити је Конкуренијском савјету поднесен захтјев за појединачно изузеће предметног уговора у складу с чланом 5. Закона;
- Подносилац захтјева тражи од Конкуренијског савјета мишљење:
 - да ли предметни ексклузивни уговор, којим се једном од потписника успоставља монополски положај, има или може имати елементе забрањеног споразума из члана 4. Закона;
 - Да ли су у описаним околностима, потписници овог ексклузивног уговора били у обавези поднијети Конкуренијском савјету захтјев за појединачно изузеће од забране споразума;
 - Које су правне посљедице забрањених споразума из члана 4. Закона, тј. да ли је исти ништаван уколико се утврди као забрањен.

Конкуренцијски савјет поступајући по поднесеном захтјеву, доношењем овог мишљења, нарочито битним наводи и наглашава одредбе члана 4., 5. и 7. Закона, Одлуку о скупном изузећу споразума између привредних субјеката који дјелују на различитим нивоима производње односно дистрибуције (вертикални споразуми) („Сл.гласник БиХ“, број:18/06), те Одлуку о утврђивању релевантног тржишта („Сл.гласник БиХ“, бр. 18/06 и 34/10).

Закон чланом 4. став (1) јасно и прецизно дефинише споразуме, уговоре, поједине одредбе споразума или уговора, заједничка дјеловања, изричите и прешутне договоре привредних субјеката, као и одлуке и друге акте привредних субјеката, као забрањене, уколико за циљ и посљедицу имају спречавње, ограничавање или нарушавање тржишне конкуренције на релевантном тржишту, а који се односе на:

- а) директно или индиректно утврђивање цијена или било којих других трговачких услова,
- б) ограничавање и контрола производње, тржишта, тех.развоја и улагања,
- в) подјелу тржишта или извора снабдијевања,
- д) примјену различитих услова за идентичне трансакције,
- е) условљавање прихватања додатних обавеза, које нису у вези са предметом споразума.

Такође је чланом 4. став (2) Закона, јасно прописано да су споразуми у складу са ставом (1) ништавни, док став (3) истог члана, прописује споразуме који нису забрањени. Чланом 29. Закона, регулисано је подношење захтјева Конкуренцијском савјету за појединачно изузеће споразума од забране.

Појединачно изузеће неког споразума од забране, регулисано је чланом 5. и 6. Закона, гдје се наконведеног поступка оцјене споразума за који се тражи изузеће, доноси рјешење Конкуренцијског савјета.

Казнене одредбе прописане су у поглављу V Закона, гдје члан 48. јасно дефинише висину новчане казне за привредна и физичка лица уколико склопе забрањени споразум у смислу члана 4. Закона.

Да би Конкуренцијски савјет могао дати своје стручно мишљење у погледу постојања забрањеног конкуренцијског дјеловања, мора располагати конкретним подацима, а не, како је наведено у Захтјеву, хипотетски описаним чињеничним стањем.

Одређивање релевантног географског тржишта, као неопходног чињеничног стања за сваки појединачни случај, прописано је Законом о конкуренцији и одговарајућим подзаконским актима.

Конкуренцијски савјет у провођењу сваког појединачног поступка дефинише одговарајуће релевантно тржиште на ком се утврђује евентуално постојање неког забрањеног конкуренцијског дјеловања у смислу Закона.

Дакле, анализом хипотетски описаног случаја, без достављања стварних података и потребне документације, Конкуренцијски савјет није у могућности утврдити постојање забрањеног конкуренцијског дјеловања.

Ово мишљење је дато искључиво на основу информација достављених у самом Захтјеву, те уколико исти одступају од стварног чињеничног стања, ово мишљење се не може примјенити.

Предсједница

Адиса Бегвић